Lietas Nr. A420415911
Lietas arhīva Nr. AA43-2213-14/6

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 13.jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnese referente A.Kovaļevska,

tiesneses K.Krastiņa un L.Vīnkalna

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu – pienākuma uzlikšanu Latvijas Republikas Zemessardzei pieņemt lēmumu par piemaksas piešķiršanu pieteicējam par vakanta amata pienākumu pildīšanu laika periodā no 2009.gada 29.novembra līdz 31.decembrim – 30 procentu apmērā no pieteicēja algas un laika periodā no 2010.gada 1.janvāra līdz 15.martam – 20 procentu apmērā no pieteicēja algas, sakarā ar Aizsardzības ministrijas apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 8.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Aizsardzības ministrs (turpmāk arī – Ministrs), izskatot pieteicēja iesniegumu par piemaksas piešķiršanu, pildot vakanta amata pienākumus, 2010.gada 14.decembrī pieņēma lēmumu Nr.MV-N/3653 (turpmāk – Lēmums).

Lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem apsvērumiem.

[1.1] Saskaņā ar Nacionālo bruņoto spēku (turpmāk –NBS) komandiera 2008.gada 16.decembra pavēles Nr.1212 1.punktu ar 2008.gada 20.decembri līdz turpmākajam rīkojumam tika pārtraukta piemaksu piešķiršana un izmaksāšana par prombūtnē esoša karavīra, militārā vai civilā darbinieka vai vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus tiešajiem amata pienākumiem.

Saskaņā ar NBS komandiera 2010.gada 29.janvāra pavēles Nr.74 2.1.apakšpunktu ar 2010.gada 1.janvāri un līdz turpmākajam rīkojumam netiek piešķirta un izmaksāta piemaksa par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus tiešajiem amata pienākumiem.

[1.2] Aizsardzības ministrijas 2008.gada 13.maija noteikumu Nr.27-NOT ,,Kartība, kādā karavīram aprēķina un izmaksā dienesta atalgojumu" (spēkā līdz 2010.gada 22.jūnijam; turpmāk – Noteikumi Nr.27) 15.2.apakšpunkts paredzēja, ka piemaksu karavīram nosaka līdz 30 procentiem no karavīra mēneša algas saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 8.marta noteikumu Nr.131 ,,Noteikumi par karavīru dienesta atalgojumu" (turpmāk –Noteikumi Nr.131) 6.punktu.

Vārdu savienojums ,,var saņemt piemaksu" interpretējams tādējādi, ka tas piešķir NBS rīcības brīvību attiecībā uz piemaksas piešķiršanu par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus tiešajiem amata pienākumiem. Savukārt Noteikumi Nr.27 noteica vienīgi kārtību, kādā aprēķina un izmaksā piemaksas, kuras karavīram piešķirtas ar vienības komandiera (priekšnieka) pavēli.

[1.3] Atbilstoši Nacionālo bruņoto spēku likuma 14.panta otrās daļas 4.punktam NBS komandieris atbild par NBS uzdevumu izpildei nepieciešamo materiāli tehnisko un finanšu resursu lietderīgu izmantošanu. Tādējādi NBS komandierim bija tiesības veikt pasākumus iestādes uzturēšanas uzdevumu samazināšanai, proti, pārtraukt Noteikumos Nr.131 noteikto piemaksu piešķiršanu un izmaksu.

[1.4] Militāra dienesta likums, kā arī likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" normas neparedz piemaksu noteikšanu par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus tiešajiem amata pienākumiem. Līdz ar to piemaksas noteikšanai par vakanta amata pienākumu pildīšanu laika posmā no 2009.gada 29.novembra līdz 31.decembrim nav pamata.

[1.5] Saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma (turpmāk – Atlīdzības likums) 14.panta pirmo daļu un pārejas noteikumu 8.punkta 1.apakšpunktu, tā kā piemaksu piešķiršana ir NBS iekšējās kompetences jautājums, NBS komandieris bija tiesīgs pārtraukt piemaksu piešķiršanu ar mērķi ierobežot NBS izdevumus karavīru atlīdzībai.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2011.gada 17.janvārī saņemts pieteicēja pieteikums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Ja iestāde uzliek personai papildus tiešajiem pienākumiem veikt citus pienākumus, tad personai par to ir tiesības saņemt piemaksu atkarībā no veicamo pienākumu apjoma, lielāku piemaksu saņemot gadījumā, ja papildus veicamais amats tiek pildīts pilnā apmērā. Pieteicējam piemaksa par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus tiešajiem pienākumiem pienākas pilnā apmērā, jo piemaksa ir likumīga un pieteicējs amata pienākumus pildīja pilnā apmērā.

[2.2] Iestādes finansējums atļāva veikt piemaksu, jo vakantā amata finansēšanai ir paredzēti budžeta līdzekļi, kurus var izmantot piemaksu izmaksai. Iestāde nav pamatojusi ar konkrētiem aprēķiniem finansējuma trūkumu atalgojumu fondā, kas liegtu izmaksāt piemaksas par vakanta amata pienākumu pildīšanu.

[2.3] Noteikumu Nr.131 6.punktā lietotais formulējums ,,var saņemt piemaksu līdz 30 procentiem no savas algas" norāda uz kompensācijas apmēra atšķirībām attiecībā pret veicamo pienākumu apjomu, proti, veicot papildus amata pienākumus pilnā apmērā, piemaksas apmērs ir maksimāls, savukārt, apjomam mainoties, proporcionāli mainās arī piemaksas apmērs.

[2.4] Ministrs Lēmumā Atlīdzības likuma pārejas noteikumu 8.punkta 1.apakšpunktu piemēroja pārāk plaši un patvaļīgi veica nepareizu normu interpretāciju.

[2.5] Piemaksu noteikšana nav NBS iekšējās kompetences jautājums, jo tās skar pieteicēja cilvēktiesības – tiesības uz atalgojumu – un šo tiesību ierobežojums ir noticis bez leģitīma mērķa.

[2.6] Ir pārkāpts arī tiesiskās paļāvības princips, jo pieteicējs paļāvās uz to, ka iestāde pildīs spēkā esošu tiesību normu, un pieteicējs varēs saņemt piemaksu par vakanta finansēta amata pienākumu pildīšanu.

Piemaksas par vakanta amata pienākumu pildīšanu bruņotajos spēkos NBS komandieris ar savu 2010.gada 4.jūnija pavēli Nr.340 atjaunoja no 2010.gada 1.jūnija, taču iepriekš nenokārtotās saistības pret pieteicēju Aizsardzības ministrija atteicās nokārtot, kas ir būtisks tiesiskuma principa pārkāpums.

[3] Aizsardzības ministrija rakstveida paskaidrojumos tiesai pieteicēja pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz turpmāk minēto.

[3.1] Saskaņā ar Militāra dienesta likuma pārejas noteikumu 17.punktu karavīri varēja saņemt tikai tādas piemaksas, kas bija paredzētas likuma ,,Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" 6.pantā. Šis likums neparedzēja iespēju noteikt piemaksu par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus tiešajiem amata pienākumiem.

[3.2] Nosakot karavīru atalgojumu 2010.gadā, bija piemērojamas Atlīdzības likuma normas. Savukārt Noteikumi Nr.131 varēja tikt piemēroti tiktāl, ciktāl tie nebija pretrunā ar šo likumu.

Lai gan saskaņā ar Atlīdzības likuma 14.panta pirmo daļu amatpersona (darbinieks) saņem piemaksu, ja tā papildus saviem tiešajiem amata (darba, dienesta) pienākumiem pilda vakanta amata (dienesta, darba) pienākumus, Atlīdzības likuma pārejas noteikumu 8.1.apakšpunkts pieļauj iespēju valsts institūcijai veikt optimizācijas pasākumus, lai ierobežotu ar atlīdzību saistītos izdevumus 2010. un 2011.gadā.

NBS komandieris, ņemot vērā Atlīdzības likuma 8.1.apakšpunktā noteikto un balstoties uz finanšu līdzekļu saprātīgas izmantošanas apsvērumiem, varēja noteikt ierobežojumus attiecībā uz piemaksu piešķiršanu.

[4] Latvijas Republikas Zemessardze (turpmāk – Zemessardze) rakstveida paskaidrojumos tiesai pieteicēja pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu, pamatojot to ar argumentiem, kādus savā paskaidrojumā jau izteikusi Aizsardzības ministrija.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 8.decembra spriedumu pieteicēja pieteikums apmierināts. Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[5.1] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējam, uzdodot veikt papildu vakanta amata pienākumus no 2009.gada 29.novembra līdz 2010.gada 15.martam, pamatoti nav piešķirta un izmaksāta piemaksa.

[5.2] Vērtējot Militārā dienesta likuma 48.panta pirmās daļas regulējumu, secināms, ka likumdevējs ir nolēmis, ka karavīrs papildus noteiktajai algai ir tiesīgs saņemt piemaksas, un deleģējis Ministru kabinetam noteikt piemaksas.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.131 6.punktu par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus tiešajiem amata pienākumiem karavīrs mēnesī var saņemt piemaksu līdz 30 procentiem no savas algas.

Konkrētajā gadījumā, kā pamatoti norādījusi iestāde, ir ņemams vērā arī likumā „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" un Atlīdzības likumā noteiktais regulējums par valsts institūciju amatpersonu (darbinieku) atlīdzības noteikšanu. Proti, attiecībā uz 2009.gadu likumā „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" nav regulēta piemaksas par vakanta amata pienākumu pildīšanu piešķiršana un tās apmērs, bet 2010.gadā konkrētajā gadījumā –

par vakanta amata pienākumu pildīšanu – ir piemērojams Atlīdzības likuma 14.panta pirmajā daļā noteiktais maksimālais piemaksas apmērs, kas nevar būt vairāk kā 20 procenti no mēnešalgas.

No šo tiesību normu kopsakara secināms, ka piemaksas saņemšana ir karavīra tiesības, kuras viņš iegūst gadījumā, ja papildus tiešajiem amata pienākumiem pilda vakanta amata pienākumus. Formālais pamats šādas samaksas saņemšanai ir iestādes vadītāja rīkojums (pavēle), ar kuru karavīram šāda piemaksa tiek noteikta, savukārt faktiskais pamats piemaksas saņemšanai ir šādu papildus pienākumu pildīšana. Pieteicējam ar 2009.gada 7.decembra pavēli uzdots papildus saviem tiešajiem pienākumiem pildīt vakanta amata pienākumus. Neviens dokuments, kas apliecinātu, ka papildu pienākumu pildīšana izbeigusies, nav iesniegts, lai gan tam nav izšķirošas nozīmes, jo konstatējams, ka par šo faktu lietā strīds neapstāv, tas ir, pieteicējam papildus pienākumu pildīšana bija noteikta līdz 2010.gada 15.martam.

Secināms, ka pieteicējam no 2009.gada 29.novembra līdz 2010.gada 15.martam par katru mēnesi bija tiesības saņemt piemaksu par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus tiešajiem amata pienākumiem vismaz 30 procentu apmērā no pieteicēja algas laika periodā no 2009.gada 29.novembra līdz 31.decembrim un vismaz 20 procentu apmērā no algas laika periodā no 2010.gada 1.janvāra līdz 15.martam.

[5.4] Nav pamatots iestādes secinājums, ka likumā „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" ietvertās normas paredz tikai viena veida piemaksas piešķiršanu un izmaksāšanu, kas noteikta šī likuma 6.pantā, bet neparedz cita veida piemaksu izmaksāšanu.

Likumā „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" 6.pantā noteiktajai piemaksai likumdevējs ir noteicis tikai tās maksimālo apmēru, nevis paredzējis, ka šī ir vienīgā piemaksa, ko amatpersona vai darbinieks varētu saņemt.

[5.5] Aizsardzības ministrija ir pārpratusi jēdziena „var saņemt piemaksu" būtību, sasaistot to ar iestādes rīcības brīvību – noteikt (piešķirt) vai nenoteikt piemaksu. Konkrētajā gadījumā izteiksmes vārdi „var saņemt" lietoti attiecībā uz personas tiesībām saņemt piemaksu, bet ne iestādes izvēles tiesībām piešķirt piemaksu.

[5.6] Lēmumā minētie iekšējie tiesību akti (amatpersonas/iestādes pavēles) nav piemērojami, lai noraidītu pieteicēja tiesības saņemt piemaksu, kas noteikta ārējā normatīvā aktā.

[5.7] Nav piešķirama nozīme iestādes apsvērumiem par finanšu situāciju un izdotajām pavēlēm (Zemessardzes vai NBS), jo ne no viena ārējā normatīvā akta neizriet, ka iestādei, izdodot iekšējus tiesību aktus, būtu tiesības ierobežot personas tiesības sociālo garantiju jomā. Iestāde nevar attiekties piemērot tiesību normu, aizbildinoties ar finansējuma trūkumu. Pretējā gadījumā iestāde pārkāpj tiesiskuma principu.

[6] Par Administratīvas rajona tiesas 2011.gada 8.decembra spriedumu Aizsardzības ministrija iesniedza apelācijas sūdzību, kas pamatota ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[6.1] Izvērtējot Noteikumu Nr.131 6.punkta un Atlīdzības likuma 14.panta pirmajā daļā paredzēto regulējumu, tiesa kļūdaini secināja, ka pieteicējam bija tiesības saņemt piemaksu par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus tiešajiem amata pienākumiem.

Gan Noteikumu Nr.131 6.punkts, gan Atlīdzības likuma 14.panta pirmā daļa nosaka piemaksas par vakanta amata pienākumu pildīšanu maksimālo robežu, nevis minimālo apmēru. Tātad piemaksu var noteikt arī mazākā apmērā. Tiesa nav argumentējusi, kāpēc piemaksa par vakanta amata pienākumu pildīšanu pieteicējam nosakāma tieši spriedumā norādītajā apmērā.

[6.2] Nav pamatots tiesas secinājums, ka likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" 6.pants neierobežo citu Noteikumos Nr.131 paredzēto piemaksu noteikšanu un to apmēru.

Tiesa nav vērtējusi to, ka likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" 6.pantā paredzēts, ka piemaksa par prombūtnē esošas amatpersonas (darbinieka) pienākumu pildīšanu ir ne vairāk kā 20 procentu apmērā no šīs amatpersonas (darbinieku) mēnešalgas.

[6.3] Tiesa nepareizi secināja, ka Lēmums ir pamatots ar iekšējiem normatīvajiem aktiem. Lēmumā pieminētās pavēles ir vispārīgie administratīvie akti, kuru pamatotību iestāde izvērtēja apstrīdēšanas procesa ietvaros.

[7] Pieteicējs rakstveida paskaidrojumā par apelācijas sūdzību noraida kā nepamatotu. Pieteicējs norāda, ka par vakanta amata pildīšanu karavīram saskaņā ar Militārā dienesta likumu un uz tā pamata izdotajiem noteikumiem tika noteikts maksimālais piemaksas apmēra 30 procenti. Piemaksu pārtraukšanai ar NBS komandiera 2010.gada 29.janvāra pavēli Nr.74 nav leģitīma mērķa, jo tas ir pretrunā ar likumā noteikto pienākumu maksāt piemaksu.

[8] Zemessardze rakstveida paskaidrojumā norāda, ka ministrijas apelācijas sūdzība ir pamatota, savukārt tiesa nav ņēmusi vērā to, ka NBS komandieris pildīja likumā „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" noteikto un indivīda tiesības ierobežoja sabiedrības interesēs.

[9] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2013.gada 8.jūlija spriedumu pieteicēja pieteikums apmierināts daļēji, uzdodot Aizsardzības ministrijai viena mēneša laikā no sprieduma stāšanās spēkā izdot administratīvo aktu, ar kuru aprēķinātu un izmaksātu pieteicējam

piemaksu 20 procentu apmērā mēnesī no pieteicējam noteiktās mēnešalgas laika periodā no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 15.martam. Pieteikums daļā par piemaksas piešķiršanu laika periodā no 2009.gada 29.novembra līdz 31.decembrim noraidīts.

[10] Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments ar 2014.gada 20.februāra spriedumu atcēla Administratīvās apgabaltiesas 2013.gada 8.jūlija spriedumu daļā par piemaksas izmaksu pieteicējam par laika periodu no 2009.gada 29.novembra līdz 31.decembrim. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[10.1] Likums „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" nenoteica izsmeļošu amatpersonām (darbiniekiem) maksājamo atlīdzību, bet tikai noteica ierobežojumus citās tiesību normās paredzētajai atlīdzībai. Tas, ka likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" 6.pantā daži piemaksu veidi minēti, nenozīmē, ka bija aizliegts izmaksāt cita veida piemaksas, kuras paredzēja nozares normatīvie akti.

[10.2] Nevar piekrist kasācijas sūdzībā norādītajam, ka likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" 6.pantā noteiktais piemaksas apmēra ierobežojums (līdz 20 procentiem no mēnešalgas) attiecas tikai uz šajā tiesību normā minēto piemaksas veidu (par prombūtnē esošas amatpersonas (darbinieka) pienākumu pildīšanu), bet par vakanta amata pienākumu pildīšanu atbilstoši Noteikumu Nr.131 6.punktam piemaksa var sasniegt līdz 30 procentiem no mēnešalgas. Noteikumu Nr.131 6.punktā paredzētas piemaksas par vakanta amata pienākumu pildīšanu apmērs nosakāms, ņemot vērā likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" 6.pantā paredzēto ierobežojumu.

[11] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[12] Apgabaltiesa konstatē, ka ar Augstākās tiesas 2014.gada 20.februāra spriedumu lietā Nr.SKA-124/2014 atcelts Administratīvās apgabaltiesas 2013.gada 8.jūlija spriedums daļā par piemaksas izmaksu pieteicējam par laika periodu no 2009.gada 29.novembra līdz 31.decembrim. Šajā daļā lieta nodota jaunai izskatīšanai apgabaltiesai. Līdz ar to apgabaltiesai jālemj par pieteicēja pieteikumu daļā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par piemaksas piešķiršanu pieteicējam par vakanta amata pienākumu pildīšanu laika periodā no 2009.gada 29.novembra līdz 31.decembrim.

[13] Rakstveida procesā pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība ir daļēji pamatota un pieteikums attiecīgajā daļā ir apmierināms daļēji.

[14] Pieteicējs vēlas saņemt piemaksu par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus saviem tiešajiem darba pienākumiem laikā no 2009.gada 29.novembra līdz 31.decembrim. Lietā nav strīda par to, ka pieteicējs šajā periodā pildīja vakanta amata pienākumus papildus saviem tiešajiem darba pienākumiem.

Šajā strīdus posmā spēkā bija turpmāk minētās tiesību normas, kas regulēja pieteicēja atalgojumu.

Militārā dienesta likuma 48.panta pirmā daļa noteica, ka profesionālā dienesta karavīrs aktīvā dienesta laikā saņem Ministru kabineta noteikto dienesta atalgojumu. Dienesta atalgojumā ietilpst alga atkarībā no dienesta pakāpes un izdienas stāža, kā arī Ministru kabineta noteikumos paredzētās piemaksas.

Aktīvā dienesta karavīra atalgojumu detalizētāk reglamentēja saskaņā ar Militārā dienesta likuma 48.panta pirmo daļu izdotie Noteikumi Nr.131. To 6.punkts noteica, ka par prombūtnē esoša karavīra, militārā vai civilā darbinieka pienākumu pildīšanu vai vakanta amata pienākumu pildīšanu, kā arī pedagoģisko darbu militārās izglītības iestādēs papildus tiešajiem amata pienākumiem karavīrs mēnesī var saņemt piemaksu līdz 30 procentiem no savas algas.

Savukārt Militārā dienesta likuma pārejas noteikumu 17.punkts noteica, ka saskaņā ar šo likumu noteikto atlīdzību (dienesta atalgojumu, naudas balvas, pabalstus u.c.) 2009.gadā nosaka atbilstoši likumam „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā".

[15] Augstākā tiesa savā spriedumā šajā lietā norādīja, ka likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" mērķis bija ierobežot visu valsts un pašvaldību institūciju izdevumus amatpersonu
(darbinieku) atlīdzībai (1.pants). Likumā tika noteikti dažādi ierobežojumi, paredzot, kāda veida atlīdzību nevar izmaksāt un kādai atlīdzībai tiek noteikts apjoma ierobežojums. Likums neparedzēja aizliegumu izmaksāt piemaksas par papildu darbu, bet 6.pantā bija noteikts ierobežojums piemaksas apmēram. Tas paredzēja, ka amatpersonai (darbiniekam) nosaka piemaksu ne vairāk kā 20 procentu apmērā no šīs amatpersonas (darbinieka) mēnešalgas (mēneša amatalgas, darba algas) par prombūtnē esošas amatpersonas (darbinieka) pienākumu pildīšanu.

No minētajām likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" normām un likuma regulējuma kopumā secināms, ka likumdevējs šajā likumā ietvēra detalizētu ierobežojošo pasākumu aprakstu, kas bija piemērojami 2009.gadā, nevis noteica, kādi ir amatpersonu (darbinieku) atalgojuma noteikumi vispār. Citiem vārdiem, šis likums nenoteica izsmeļošu amatpersonām (darbiniekiem) maksājamo atlīdzību, bet tikai noteica ierobežojumus citās tiesību normās paredzētajai atlīdzībai.

Tas nozīmē, ka amatpersonu (darbinieku) atalgojumu 2009.gadā regulēja attiecīgās nozares (konkrētajā gadījumā – militārā dienesta) normatīvie akti, papildus ievērojot tos ierobežojumus, kas bija noteikti likumā „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā".

Likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" 6.pantā ir minēts gadījums, kad amatpersona (darbinieks) pilda prombūtnē esošas amatpersonas (darbinieka) amata pienākumus. Tas, ka citi piemaksu veidi šajā normā netika minēti, nenozīmē, ka bija aizliegts izmaksāt cita veida piemaksas, kuras paredzēja nozares normatīvie akti. Noteikumu Nr.131 6.punkts paredzēja piemaksu par prombūtnē esoša karavīra, militārā vai civilā darbinieka pienākumu pildīšanu vai vakanta amata pienākumu pildīšanu, kā arī pedagoģisko darbu militārās izglītības iestādēs papildus tiešajiem amata pienākumiem. No iepriekš minētā izriet, ka likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" 6.pants nav tulkojams kā ierobežojums izmaksāt cita veida piemaksas par papildus pienākumu pildīšanu, tostarp par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus tiešajiem amata pienākumiem *(sk. Augstākās tiesas 2014.gada 20.februāra sprieduma lietā Nr.SKA?124/2014 8.?10.punktu)*.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējam ir tiesības saņemt piemaksu par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus saviem tiešajiem darba pienākumiem laikā no 2009.gada 29.novembra līdz 31.decembrim.

[16] Pieteicējs uzskata, ka likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" 6.pantā noteiktais piemaksas apmēra ierobežojums (līdz 20 procentiem no mēnešalgas) attiecas tikai uz šajā tiesību normā minēto piemaksas veidu – par prombūtnē esošas amatpersonas (darbinieka) pienākumu pildīšanu, bet par vakanta amata pienākumu pildīšanu atbilstoši noteikumu Nr.131 6.punktam piemaksa var sasniegt līdz 30 procentiem no mēnešalgas.

Augstākā tiesa savā spriedumā šajā lietā norādīja, ka šim argumentam nevar piekrist. Abos gadījumos (gan pildot prombūtnē esošas amatpersonas (darbinieka) pienākumus, gan pildot vakanta amata pienākumus) persona līdztekus tiešajiem amata pienākumiem pilda papildu pienākumus. Abi gadījumi bija ietverti vienā noteikumu Nr.131 normā (6.punkts), kas paredzēja vienādu piemaksas apmēru par tiem. Tādējādi nav pamata uzskatīt, ka par vakanta amata pienākumu pildīšanu nosakāms lielāks piemaksas apmērs nekā par prombūtnē esošas amatpersonas (darbinieka) pienākumu pildīšanu. Ņemot vērā minēto un Militārā dienesta likuma pārejas noteikumu 17.punktā paredzēto, secināms, ka noteikumu Nr.131 6.punktā paredzētās piemaksas par vakanta amata pienākumu pildīšanu apmērs nosakāms, ņemot vērā likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" 6.pantā paredzēto ierobežojumu – līdz 20 procentiem no mēnešalgas *(sk. Augstākās tiesas 2014.gada 20.februāra sprieduma lietā Nr.SKA?124/2014 8.?10.punktu)*.

Likuma „Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009.gadā" 6.pants paredzēja, ka amatpersonai (darbiniekam) nosaka piemaksu ne vairāk kā 20 procentu apmērā no šīs amatpersonas (darbinieka) mēnešalgas (mēneša amatalgas, darba algas). No šīs normas izriet, ka, piešķirot piemaksu, iestādei ir rīcības brīvība attiecībā uz piemaksas apmēru. Apgabaltiesa nevar iestādes vietā izvērtēt, kādam vajadzēja būt nepiešķirtās piemaksas apmēram. Līdz ar to apgabaltiesa, izvēloties pieteicējam labvēlīgāko risinājumu, atzīst, ka iestādei uzliekams par pienākumu izmaksāt pieteicējam piemaksu 20 procentu apmērā no pieteicējam noteiktās mēnešalgas.

[17] Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pieteikums izskatāmajā daļā ir apmierināms daļēji. Iestādei ir uzdodams izdot labvēlīgu administratīvo aktu par piemaksu pieteicējam par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus saviem tiešajiem darba pienākumiem laikā no 2009.gada 29.novembra līdz 31.decembrim. Taču piemaksa ir piešķirama nevis 30 procentu apmērā, bet gan 20 procentu apmērā no pieteicējam noteiktās mēnešalgas.

Tas nozīmē, ka pirmās instances tiesas spriedums šajā daļā bija pareizs tiktāl, ciktāl tika atzītas pieteicēja tiesības uz piemaksu. Taču pirmās instances tiesa bija nepareizi noteikusi piemaksas apmēru.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

apmierināt daļā /pers. B/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par piemaksas piešķiršanu par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus tiešajiem darba pienākumiem laikā no 2009.gada 29.novembra līdz 31.decembrim 30 procentu apmērā no /pers. B/ noteiktās mēnešalgas.

Uzlikt pienākumu Aizsardzības ministrijai mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas nodrošināt labvēlīga administratīvā akta izdošanu par piemaksas piešķiršanu /pers. B/ par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus tiešajiem darba pienākumiem laikā no 2009.gada 29.novembra līdz 31.decembrim 20 procentu apmērā no /pers. B/ noteiktās mēnešalgas.

Noraidīt /pers. B/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu par piemaksas piešķiršanu par vakanta amata pienākumu pildīšanu papildus tiešajiem darba pienākumiem laikā no 2009.gada 29.novembra līdz 31.decembrim 30 procentu apmērā no /pers. B/ noteiktās mēnešalgas daļā, kurā /pers. B/ ir prasījis tādu piemaksu, kas būtu lielāka par 20 procentiem no /pers. B/ noteiktās mēnešalgas.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente A.Kovaļevska

Tiesneses K.Krastiņa

L.Vīnkalna